

## СИЛАБУС

| Базова інформація про дисципліну |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Назва дисципліни                 | SS007 Політологія, філософія, культурологія / Politology, Philosophy, Cultural Studies                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Рівень фахової передвищої освіти | Фаховий молодший бакалавр                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Галузь знань                     | 07 «Управління та адміністрування»                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Спеціальність                    | 076 «Підприємництво та торгівля»                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Освітня програма                 | Підприємництво, торгівля та біржова діяльність                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Семестр                          | 3 семестр                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Курс                             | на базі базової середньої освіти                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Анотація курсу                   | <p>Метою викладання навчальної дисципліни повинно забезпечити глибоке засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності, високу світоглядно-методологічну культуру студентів. Формування і розвиток сучасної світоглядно-методологічної парадигми студентської молоді не можливе без філософії як теоретичної основи людського світобачення, без розуміння філософії як життєвого завдання.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• формування наукового світогляду;</li> <li>• формування філософської культури мислення та пізнання;</li> <li>• набуття навичок науково-філософського аналізу;</li> <li>• набуття навичок духовного самовдосконалення;</li> <li>• свідоме застосування в професійній діяльності філософської методології та знань;</li> <li>• виховання творчої особистості, яка має високий рівень культури, громадянську відповідальність, національну гідність, патріотизм;</li> <li>• виховання активної життєвої позиції; вміння вільно і самостійно визначатися у своїх релігійно-світоглядних орієнтаціях.</li> </ul> |
| Сторінка курсу в MOODLE          | <a href="http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=339">http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=339</a>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Мова викладання                  | українська                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Лектор курсу                     | Д.політ.н. Васильчук Є.О.<br>Канали комунікації: чат у moodle, zoom, сторінка у FB<br><a href="https://www.facebook.com/profile.php?id=10000169431784">https://www.facebook.com/profile.php?id=10000169431784</a>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

| <b>Місце дисципліни в освітній програмі</b>     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Освітня програма</b>                         | <a href="http://csbc.edu.ua/documents/otdel/moop2_p.pdf">http://csbc.edu.ua/documents/otdel/moop2_p.pdf</a>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Перелік загальних компетентностей (ЗК)</b>   | <p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> |
| <b>Перелік спеціальних компетентностей (СК)</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Перелік програмних результатів навчання</b>  | РН 1. Знати свої права, як члена суспільства, цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Опис дисципліни</b>                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Структура навантаження на студента</b>       | <p>Загальна кількість годин – 90</p> <p>Кількість кредитів – 3</p> <p>Кількість лекційних годин – 14</p> <p>Кількість практичних занять – 16</p> <p>Кількість годин для самостійної роботи студентів – 60</p> <p>Форма підсумкового контролю – залік</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Методи навчання</b>                          | <p>Вербальні (словесні) методи, які включають в себе як подання матеріалу викладачем (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), так і роботу студентів з книжкою (підручником, довідковою, науково-популярною і навчальною літературою) та комп'ютерними програмами чи глобальною мережею Інтернет.</p> <p>Наочні методи (демонстраційний експеримент), у яких головну роль відіграє демонстрація викладачем явищ і предметів, а слово набуває скеровуючого значення (ним викладач спрямовує хід спостережень і логіку міркування студентів).</p> <p>Інтерактивні методи навчання: робота у групах; інтерактивні презентації; дискусії; мозкові штурми; рольові ігри; аналіз історій і ситуацій</p>   |
| <b>Зміст дисципліни</b>                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

|                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Тема 1. Політологія як наука і навчальна дисципліна</p> | <p>Виникнення політики: причини та підходи до з'ясування сутності. Уявлення про політику як соціальну реальність. Основні функції політики. Структура політики. Специфічні риси політики. Взаємовідносини політики з іншими сферами суспільства. Рушійні сили політики. Суперечності, потреби та інтереси у політиці. Структура політичного знання. Предмет політології. Закони, принципи та категорії політології. Структура політології. Основні завдання та функції політології. Методологія та методи політологічного пізнання. Методика конкретних політологічних досліджень. Значення політології для формування політичної свідомості та політичної культури студентства. Основні етапи розвитку політології. Чиказька школа політичної науки. Позитивістський напрямок вивчення політології. Соціологічний напрямок вивчення політології. Теорії еліт В. Паретто. Біхевіорістський підхід у політології.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <p>Тема 2. Історія політичної думки</p>                    | <p>Зародження політичної думки у країнах Стародавнього Сходу. Політичні вчення Стародавньої Греції. Політична думка та світоглядні ідеї Стародавнього Риму. Політичні ідеї раннього християнства. Політична думка часів Середньовіччя. Епоха Відродження – новий етап у розвитку політичної науки. Політичні концепції Нового часу. Політичні ідеї доби Просвітництва. Політичні вчення XIX ст. Ліберальна політична думка. Теорія насильства Л.Гумпловича. Виникнення і розвиток соціально-політичних утопій. Виникнення, сутність політичної доктрини марксизму. М.Вебер про ідеальні типи влади, раціональну бюрократію. Теорія еліт. Залізний закон олігархії Р.Міхельса. Міжнародні відносини і політичні партії в політологічних дослідженнях XX ст. Основні школи та течії сучасної зарубіжної політології. Системний аналіз влади. Політична соціологія. Компаративістика. Теорія політичних систем. Формування первісних політичних уявлень. Політична думка Київської Русі. Морально-правові та релігійні уявлення про суспільство. “Руська правда”. “Повчання дітям” Мономаха. Політичні ідеї у Галицько-Волинській державі, Великому князівстві Литовському та в Речі Посполитій. Ідеї політичного і національного відродження України (П.Могила, І.Вишенський, С.Яворський).</p> <p>Українська політична думка періоду козацько-гетьманської доби. “Конституція Пилипа Орлика”. Розвиток політичної думки вченими Києво-Могилянської академії. Духовно-моральні виміри політики у поглядах Г.Сковороди. Політичні ідеї Кирило-Мефодієвського братства. М.Драгоманов – основоположник політичної науки в Україні. Народницька школа в історії української політичної думки. Політичні ідеї І.Франка та Л.Українки. Політичні</p> |

|                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                       | концепції українських мислителів ХХ ст. Теорія національного самовизначення М.Грушевського. Державницька ідея В.Винниченка. Націоналізм Д.Донцова. Монархічно-гетьманська концепція В.Липинського. Політична думка міжвоєнної доби в Україні. Формування і розвиток національної школи політології в сучасній Україні.                                                           |
| Тема 3. Предмет і система філософії.                  | Поняття „філософія“. Місце філософії в самопізнанні людини. Основні джерела філософії: міфологія, релігія. Світогляд як духовно практичне засвоєння світу. Структура світогляду. Типи світогляду. Світовідчуття, світосприйняття, світорозуміння. Світобачення та його принципи: монізм, плюралізм, скептицизм, догматизм, раціоналізм, сенсуалізм. Предмет і функції філософії. |
| Тема 4. Філософія Стародавнього світу.                | Історія філософії як сходження до вершин людського самопізнання. Стародавня філософія як зародок і колыска всіх наступних типів філософії. Проблема позбавлення людини від страждань у філософії Стародавньої Індії. Проблеми філософії Стародавнього Китаю. Антична філософія: особливості розвитку, морально-етична спрямованість.                                             |
| Тема 5. Філософія Середніх віків та доби Відродження  | . Загальна характеристика доби середньовіччя. Роль християнства у формуванні середньовічної філософії. Основні проблеми та досягнення філософії доби середньовіччя в Європі та Візантії. Філософія Відродження: гуманістичний характер; науково-природничі погляди; соціально-політичні ідеї; етика Ренесансу. Проблема людської особистості.                                    |
| Тема 6. Культурологія як наука і навчальна дисципліна | Культурологія як навчальна дисципліна: її філософський сенс. Сутність культури та основні культурологічні парадигми. Методологічні принципи культурології. Основні функції культури                                                                                                                                                                                              |
| Тема 7. Походження культури та її сутність            | Сучасний погляд на проблему антропосоціогенезу. Сутність культурної еволюції та її відмінність від біологічної. Генезис та етапи культурної еволюції. Виникнення мистецтва як унікального механізму культурної еволюції                                                                                                                                                          |
| <b>Політика дисципліни</b>                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Політика відвідування</b>                          | Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи.<br>За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.                                                                                                                                            |
| <b>Політика щодо дедлайнів та перескладання</b>       | Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Академічна доброчесність</b>                       | У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація,                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

|                             |                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                             | фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.                                                                              |
| <b>Використання ІІІ</b>     | Використання ІІІ під час виконання завдань регламентується Політикою «Використання ІІІ в освітньому процесі ЧДБК» Завдання мають маркування регламенту використання ІІІ. |
| <b>Підсумковий контроль</b> | Залік у кінці семестру за результатами поточної успішності                                                                                                               |

#### **Система оцінювання**

Система оцінювання підсумкової успішності студентів поділяється на **поточний контроль** та **семестровий контроль**.

**Поточний контроль** здійснюється протягом семестру і охоплює всі види аудиторної роботи (практичні, семінарські заняття) та виконання індивідуальних завдань. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за цей вид контролю, становить 100.

#### **Підсумковий контроль**

Відбуватися у формі підсумкового модульного контролю

#### **Розрахунок підсумкової оцінки**

**Для предметів із заліком:** Підсумкова оцінка базується виключно на балах, накопичених протягом семестру (**100**). Ваговий коефіцієнт у цьому випадку становить **1**.

Формула:  $O = 100 \times 1$

| <b>Види навчальної роботи</b>             | <b>Загальна кількість балів</b> |
|-------------------------------------------|---------------------------------|
| Усні відповіді за темами 6 по 5 балів     | 30                              |
| Модульні контрольні (2 к.р. по 15 балів)  | 30                              |
| Творче завдання                           | 30                              |
| Індивідуальна самостійна робота (реферат) | 10                              |
| Разом                                     | <b>100</b>                      |

#### **Критерії оцінювання для кожного виду навчальної роботи**

##### **Критерії оцінювання усних відповідей:**

5 б. Знання є глибокими, міцними, системними; учень вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища і факти, виявляти й відстоювати особисту позицію.

4 б. Студент знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням). Відповідь учня правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень

3 б. Студент відтворює основний навчальний матеріал, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності

2 б. Відповідь фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення;

1 б. Відповідь неконкретна, студент орієнтується лише в деяких поняттях предмету

##### **Критерії оцінювання модульних робіт**

13-15 б. Студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів.

10-12 б. Повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

6-9 б. повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.

3-5 б. студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу.

1-2 б. не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

#### **Критерії оцінювання творчих робіт**

20- 30 б. У презентації відображено глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених задач. Під час аналізу-інтерпретації зроблені самостійні висновки, аргументація, висловлене власне ставлення до проблеми. Малюнки, звуки, фото, анімації – у кількості, виправданій змістом презентації. Робота виконана творчо і самостійно. Презентація характеризується оригінальністю

10-19 б. Презентація має задовольняти всім критеріям нижчого рівня і одному або двом таким: відображає глибокий пошук при дослідженні та застосування навичок мислення високого рівня; показує явне поглиблення та розуміння теми; притягує увагу аудиторії.

1-9 б. Проект сфокусований на темі, але не висвітлює її. Наявна певна організаційна структура, але вона не явна з показу. Можуть бути фактичні помилки чи незрозумілості, але вони не значні

| <b>Шкала оцінювання</b> |             |                                                             |
|-------------------------|-------------|-------------------------------------------------------------|
| <b>ECTS</b>             | <b>Бали</b> | <b>Зміст</b>                                                |
| <b>A</b>                | 90-100      | Бездоганна підготовка в широкому контексті                  |
| <b>B</b>                | 80-89       | Повні знання, міцні вміння                                  |
| <b>C</b>                | 70-79       | Хороші знання та вміння                                     |
| <b>D</b>                | 65-69       | Задовільні знання, стереотипні вміння                       |
| <b>E</b>                | 60-64       | Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах |
| <b>FX</b>               | 35-59       | Слабкі знання, відсутність умінь                            |
| <b>F</b>                | 1-34        | Необхідний повторний курс                                   |

#### **Список рекомендованих джерел**

1. Кириченко В.М.. Політико-правова система України. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 303 с.
2. Колінько М.В. Риторика для політологів: навч. посіб. для студентів закл. вищ. Освіти. Київ: Халіков Р. Х., 2022. 126 с.
3. Міщенко А.Б. Політологія: навч. посіб. Київ: Ліра-К. 2022.101 с.
4. Дворецька Г. В. Соціологія: Навч. посібник. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2002. – 448 с.
5. Павліченко П. П., Литвиненко Д. А. Соціологія. Навчальний-посібник. – К.: Лібра, 2002. – 420 с.
6. Попова І. М. Соціологія. Пропедевтичний курс: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. 2-ге вид. – Київ: Тандем, 1998. – 152 с.

7. Соціологія: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / А. Ю. Брегеда, А. П. Бовтрук, Г. В. Дворецька та ін. — К.: КНЕУ, 1999. — 186 с.
8. Соціологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. В. Г. Городяненка. — К.: Видавничий центр “Академія”, 1999. — 559 с.
9. Жоль К.К. Соціологія: Навчальний посібник. — К.: Либідь, 2005. — 440 с.
10. Горський В.С., Кислюк К.В. Історія української філософії. Підручник. — К.: Либідь, 2004. — 488 с.
11. Лубський В.І., Теремко В.І., Лубська М.В. Релігієзнавство: Підручник. — К.: "Академвидав", 2008. — 464 с.(Альма – матер).
12. Петрушенко В.Л. Філософія: Підручник. 5-те видання, виправл. і доповн. — Львів: "Магнолія 2006", 2009. — 506 с.
13. Петрушенко В.Л. Основи філософських знань: Курс лекцій: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти I–II рівнів акредитації. — Львів: Новий Світ — 2000, 2003. — 296 с.
14. Подольська Є.А., Подольська Т.В. Філософія : 100 питань — 100 відповідей. Навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів. — Київ: Фірма "ІНКОС", 2008. — 352 с.
15. Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії : філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Навчальний посібник. — К.: Центр навчальної літератури, Інкос, 2006. — 624 с.
16. Практикум з філософії : Методичний посібник для викладачів та студентів ВНЗ. Під редакцією В.Л.Петрушенка. Львів : "Новий Світ – 2000", "Магнолія плюс", 2003. — 256 с.
17. Релігієзнавство : підручник для вузів. / За ред. С.А.Бублика. — К., 2001. — 460 с.
18. Філософія : Підручник / Бичко І.В., Бойченко І.В., Табачковський В.Г. та ін. — К.: Либідь, 2001. — 408 с.
19. Філософія : Світ людини. Курс лекцій : Навч. посібник / В.Г.Табачковський, М.О.Булатов, Н.В.Хамітов та ін. — К.: Либідь, 2004. — 432 с.
20. Філософія : Навч. посіб. — 6-те вид. перероб. і доп. / Л.В.Губерський, І.Ф.Надольний, В.П.Андрущенко та ін. ; За ред. І.Ф.Надольного. — К.: Вікар, 2006. — 534 с.
21. Філософія : Підручник для вищої школи. За заг. ред. Кременя В.Г., Горлача М.І. Х.: Прапор, 2004. — 736.
22. Черній А. Релігієзнавство : Підручник. — К.: 2003. — 352 с.
23. Черній А.М., Тимошенко З.І. Філософія : Твої кроки до Мудрості : Авториз. конспект-практикум. — К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2001. — 200 с.
24. Roszak Th. Person-planet: The creative disintegration of industrial society / Th. Roszak. — Garden City (N.Y.) : Anchor press : Doubleday, 1979. — 349 p.
25. Roszak Th. The cult of information: A neo-Luddite treatise on high tech, artificial intelligence, a the true art of thinking / Th. Roszak. — Berkeley etc. : Univ. of California press, 1994. — 267 p.
26. Roszak Th. The cult of information: The folklore of computers a. the true art of thinking / Th. Roszak. - NY. : Pantheon books, 1986. — 238 p.
27. Yinger J. M. Presidential address: countercultures and social change / J. M. Yinger // American sociological review. — 1977. — Vol. 42. — № 6. — P. 833–853.